

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*CENTRA ZA UKLANJANJE MINA U
BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**CENTRA ZA UKLANJANJE MINA U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2021. GODINU**

Broj: 02-16-1-973/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	7
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	9
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	10
1.	KRITERIJI	10
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	10
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	12
3.1.	Organizacija i rukovođenje	13
3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	13
3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola	14
3.4.	Interna revizija.....	14
4.	BUDŽET	14
4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti.....	15
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	15
5.1.1.	<i>Bruto plaće.....</i>	16
5.1.2.	<i>Izdaci za upotrebu vozila.....</i>	16
5.1.3.	<i>Unajmljivanje imovine i opreme</i>	19
5.2.	Bilans stanja	19
5.2.1.	<i>Popis sredstava i obaveza.....</i>	19
6.	ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH OSOBA	21
7.	JAVNE NABAVKE	22
8.	OSTALO	23
8.1.	Komisija za deminiranje	23
9.	KOMENTARI	24
PRILOZI	24

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BHMACE)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji BHMACE-a prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od BHMACE-a u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo BHMACE-a je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (INTOSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja BHMAC-a za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije BHMAC-a za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od BHMAC-a u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na:

- nedostatke i slabosti u procesu upravljanja voznim parkom i raspolaganja službenim vozilima (tačka 5.1.2. Izvještaja).

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo BHMAC-a je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje BHMAC-a, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 14.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrčković, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je devet preporuka, koje su date zbog utvrđenih neusklađenih aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●	●	
2.	4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti		●	●	
3.	5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●	●	
4.				●	●	
5.				●	●	
6.	5.2.1.	Popis sredstava i obaveza		●	●	
7.				●	●	
8.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●	●	
9.	7.	Javne nabavke		●	●	

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o deminiranju u BiH i podzakonski akti.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji BHMACH-a za 2020. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na: neusklađenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH, nedostatke u procesu upotrebe službenih vozila i nedostatke i slabosti u postupcima javnih nabavki. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. BHMACH je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestio nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

 realizovane preporuke,
  preporuke čija je realizacija u toku,
  nerealizovane preporuke,
  preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Ponovo naglašavamo da je BHMAC dužan, bez odlaganja, da sačini novi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u skladu sa obavezama koje su propisane odlukama Vijeća ministara BiH.	BHMAC je sačinio Prijedlog nacrtu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i 5.10.2021. godine prosljedio Komisiji za deminiranje na davanje saglasnosti. Povratna informacija od Komisije nije dobijena.	
2.	Potrebno je da BHMAC nastavi sa provođenjem aktivnosti na unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sa posebnim osvrtom na Registar rizika, vodeći računa o tome da pretpostavljeni rizik sa uzrokom i potencijalnom posljedicom predstavlja moguću suštinsku slabost odgovarajućeg procesa.	Pokrenute su aktivnosti na ažuriranju postojećih dokumenata, a u cilju unapređenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole.	
3.	BHMAC je dužan da angažman za obavljanje poslova drugog radnog mjesta odobrava u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, a isplatu stimulacija vrši u skladu sa internim pravilima i kada zaista postoje opravdani razlozi za isplatu iste.	BHMAC je obustavio isplatu stimulacije osobama koje obavljaju poslove drugog radnog mjesta.	
4.	BHMAC treba propisati procedure ispravnog postupanja u okolnostima nastanka nepredviđenih događaja sa štetnim posljedicama za službeno vozilo i kada se utvrdi materijalna odgovornost za štete nastale na službenim vozilima u cilju efikasnijeg rješavanja predmeta utvrđivanja postojanja materijalne odgovornosti zaposlenih za nastalu štetu.	BHMAC je u oktobru 2021. godine donio Instrukciju o primjeni odredaba o materijalnoj odgovornosti Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti u institucijama BiH, kojom je preciznije definisan način postupanja zaposlenih u slučajevima nastanka materijalne štete.	
5.	BHMAC treba raspolagati službenim vozilima na način propisan podzakonskim aktima Vijeća ministara BiH i internim propisima BHMAC-a.	U 2021. godini nije bilo ustupanja vozila drugim institucijama, a vozilo koje je bilo dato na korištenje Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH je vraćeno.	
6.	BHMAC treba osigurati da izvještaji popisnih komisija i Centralne popisne komisije budu sveobuhvatni i pregledni i da pruže potpunu informaciju o usaglašenosti stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem.	Unaprijeđen je sadržaj izvještaja popisnih komisija, ali i dalje komisija u izvještaju nije predložila mjere koje se trebaju preduzeti po osnovu utvrđenih stanja po popisu.	
7.	Ponovo preporučujemo da internim aktom treba urediti način planiranja nabavki u smislu definisanja kriterija i načina određivanja predmeta javne nabavke i procijenjene vrijednosti te načina izvršenja obaveza iz postupaka, provođenja i kontrole javnih nabavki, načina praćenja izvršenja ugovora o javnoj nabavci i sl.	Imenovana radna grupa za izradu internog akta sačinila je Nacrt pravilnika o javnim nabavkama, međutim, isti nije usvojen jer Komisija za deminiranje još uvijek nije dala saglasnost na predmetni akt.	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
8.	Ponovo preporučujemo da se prilikom planiranja i priprema za provođenje postupaka nabavki, na odgovarajući način procijeni vrijednost nabavki kako se ne bi bespotrebno rezervisala sredstva u slučajevima precijenjene vrijednosti nabavke ili poništavali postupci nabavke uslijed potcijenjene vrijednosti nabavke.	Za postupke nabavki koji su pokrenuti u 2021. godini vršena je adekvatnija i realnija procjena vrijednosti nabavke.	
9.	BHMAC je dužan prilikom zakazivanja e-aukcije u sistem e-nabavki unijeti tačne početne cijene i fer prikazati početnu rang-listu ponuđača koji su pozvani da učestvuju u e-aukciji kako bi omogućio fer i korektno nadmetanje svim pozvanim ponuđačima odnosno stvorio preduslove da se e-aukcija provede na ispravan način.	Prilikom provođenja e-aukcije u 2021. godini unesene su tačne vrijednosti, odnosno ponuđene cijene svih ponuđača.	
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
5.	U cilju unapređenja poslovanja, kao i uspostave adekvatnog i efikasnog sistema za finansijsko upravljanje i kontrolu, neophodno je da BHMAC nastavi aktivnosti ka uspostavi odgovarajuće komunikacije i saradnje sa nadležnim institucijama za uvođenje efikasnog sistema interne revizije u BHMAC-u. (2019. godina)	BHMAC je uspostavio komunikacije i saradnje sa nadležnim institucijama zaduženim za uspostavljanje adekvatnog i efikasnog sistema za finansijsko upravljanje i kontrolu.	
12.	Smatramo da BHMAC treba zahtijevati garancije za ozbiljnost ponude i dobro izvršenje posla u slučajevima definisanim Zakonom o javnim nabavkama u BiH kako bi umanjio rizik od neprofesionalnog ponašanja ponuđača. (2018. godina)	Realizaciju preporuke sa aspekta vremenske distance, a imajući u vidu činjenicu da nisu provedeni vrijednosno značajni postupci nabavki, nije primjenjivo ocjenjivati.	
8.	S obzirom na značajnost sredstava koja se izdvajaju za zakup prostora za smještaj organizacionih jedinica BHMAC-a, potrebno je da BHMAC nastavi sa preduzimanjem aktivnosti na reduciranju troškova zakupa. (2018. godina)	Uzimajući o obzir vremensku distancu i promjene tržišnih cijena zakupa poslovnih prostora, data preporuka za racionalizaciju troškova nije primjenjiva.	

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

BHMAC je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Na osnovu člana IV 4.a) Ustava BiH donesen je Zakon o deminiranju u BiH⁴ kojim je definisano da se organizaciona struktura za deminiranje sastoji od tijela na nivou BiH, na nivou entiteta i na međunarodnom nivou. Tijela na nivou BiH su: Komisija za deminiranje u BiH (u daljem tekstu Komisija) i BHMAL. Zakonom je definisano da je BHMAL stručna služba Komisije.

Unutrašnja organizacija i način rada BHMAL-a utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2005. godine, koji je izmijenjen i dopunjen u 2015. godini. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji BHMAL-a uređen je način rada i rukovođenja BHMAL-om te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Istim su sistematizovana radna mjesta za 185 izvršilaca. Prema važećem Pravilniku poslovi i zadaci iz nadležnosti BHMAL-a obavljaju se u okviru šest organizacionih jedinica: Kabinet direktora, Sektor za operacije, Sektor za podršku, Ured BHMAL-a Sarajevo, Ured BHMAL-a Banja Luka i Regionalni ured Brčko distrikt. BHMAL-om rukovodi direktor i dva pomoćnika direktora koji su imenovani 23.7.2019. godine na mandat od četiri godine.⁵

Važeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji BHMAL-a nije usklađen sa Odlukom Vijeća ministara BiH o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH⁶ i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.⁷ Tačnije, Odlukom o dopuni Odluke o osnivanju BHMAL-a, definisano je da su, pored direktora, i pomoćnik direktora i šef finansija u statusu imenovanih osoba. Na prijedlog Komisije, imenuje ih Vijeće ministara BiH na mandat od četiri godine, dok su navedenim odlukama Vijeća ministara BiH pozicije pomoćnika rukovodioca i šefa unutrašnje organizacione jedinice definisane kao rukovodeća radna mjesta državnih službenika. BHMAL je sačinio Prijedlog novog teksta pravilnika o sistematizaciji, koji je uz data obrazloženja i analize dostavljen 5.10.2021. godine Komisiji na razmatranje i davanje mišljenja. Do momenta obavljanja završene revizije (maj 2022. godine) nije dobijena povratna informacija po ovom pitanju od strane Komisije.

3.2. Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabost u funkcionisanju internih kontrola u BHMAL-u koja se odnosi na način zavođenja dokumenata u djelovodnik. Uvidom u brojeve akata uočeno je da se svi akti koji se odnose na isti predmet evidentiraju pod istim, odnosno osnovnim brojem, bez da je osigurano da se svaki sljedeći akt (primljeni ili vlastiti), a koji se odnosi na isti predmet, označava podbrojevima. Praksa je da se svi akti zavode pod jednim brojem, uz navođenje datuma kada je zaprimljen ili kreiran dokument.

PREPORUKA 1

BHMAL je dužan da uredsko poslovanje vrši u skladu sa Uputstvom o načinu vršenja uredskog poslovanja ministarstava, službi, institucija i drugih tijela Vijeća ministara BiH.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 16/02

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 52/19

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁷ Službeni glasnik BiH, br.: 30/13, 67/15 i 51/18

3.3. Finansijsko upravljanje i kontrola

BHMAC je sačinio osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁸, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Tokom godine, na osnovu važeće Mape poslovnih procesa i Registra rizika, BHMAC je izvršio unos podataka u Modul FUK – PIFC aplikacije i uključeni su u proces aktivnosti ažuriranja, odnosno prilagođavanja postojećih dokumenata. BHMAC je dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu.

3.4. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁹ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹⁰, Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH nadležna je za obavljanje interne revizije u BHMAC-u. Godišnji plan Jedinice interne revizije u BHMAC-u za 2021. godinu, kao i Strateški plan Jedinice interne revizije u BHMAC-u za period 2021-2023. godina, dostavljen je krajem septembra 2021. godine direktoru BHMAC-a na odobravanje i potpis. Odobreni i potpisani dokumenti su blagovremeno prosljeđeni nadležnoj Jedinici interne revizije. Kao i prethodne dvije godine, Jedinica nije planirala obavljanje interne revizije u BHMAC-u.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, tokom godine donosilo odluke o privremenom finansiranju¹¹ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹², BHMAC-u su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 5.686.000 KM (za tekuće izdatke 5.676.000 KM i za kapitalne izdatke 10.000 KM).

BHMAC-u su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 5.676.000 KM. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na osnovu odluka o privremenom finansiranju u 2021. godini iznosi 5.567.767 KM.

BHMAC je tokom godine četiri puta vršio prestrukturisanja rashoda budžeta, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Prvo prestrukturisanje je odobreno početkom novembra, drugo početkom decembra, dok su posljednja dva odobrena krajem decembra, odnosno 5. januara 2022. godine zbog nedostajućih sredstava na poziciji naknada troškova zaposlenih - naknade u slučaju smrti i teže invalidnosti. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 114.000 KM. Značajnije su povećana raspoloživa sredstva na poziciji naknade troškova zaposlenih (65.000 KM), uz značajnije smanjenje raspoloživih sredstava na poziciji bruto plaće i naknade (62.000 KM).

⁸ Službeni glasnik BiH, br.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

¹¹ Službeni glasnik BiH, br.: 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹² Službeni glasnik BiH, broj 46/20

4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti

Odlukom Vijeća ministara BiH¹³ osnovan je BHMACH kao stručna služba Komisije koja ima urede u Sarajevu i Banjoj Luci. Navedenom odlukom definisani su zadaci koje BHMACH obavlja u ime Komisije, kao i zadaci koje obavljaju uredi. Procesom revizije uočeno je da nije uspostavljena adekvatna koordinacija između BHMACH-a i Komisije, što se direktno reflektuje na poslovanje i izvršavanje osnovnih zadataka institucije. Navedeno je uticalo i na činjenicu da dokumenti koji predstavljaju osnovu za planiranje, praćenje i izvještavanje, kako planiranih godišnjih rezultata, tako i godišnjeg izvještaja o izvršenju nadležnosti BHMACH-a nisu usvojeni. Prijedlog programa rada BHMACH-a za 2021. godinu je sačinjen i u desetom mjesecu 2020. godine su pokrenute aktivnosti na pribavljanju potrebnih mišljenja. Saglasnost Komisije je dobijena 7.4.2021. godine. Potvrda Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH o provedenim procedurama i dokumentaciji vezano za izradu prethodne procjene uticaja propisa dobijena je 19.4.2021. godine. U istoj je skrenuta pažnja na obavezu upućivanja predmetnog dokumenta putem resornog ministarstva, kao i na obavezu blagovremenog dostavljanja Prijedloga programa rada u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama BiH¹⁴. Prijedlog programa rada BHMACH-a za 2021. godinu resorno ministarstvo je uputilo 27.10.2021. godine Vijeću ministara na razmatranje. Pored navedenog, možemo konstatovati da ni ostali dokumenti potrebni za rad BHMACH-a nisu blagovremeno dostavljeni Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje, kao što su: Plan deminiranja BiH za 2021. godinu, Izvještaj o radu BHMACH-a za 2021. godinu, Izvještaj o protivminskom djelovanju za 2021. godinu.

PREPORUKA 2

Potrebno je, u saradnji sa Komisijom, osigurati da se dokumenti BHMACH-a u definisanim rokovima dostavljaju Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

BHMACH je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom bilješki uz finansijske izvještaje, može se konstatovati da je, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju, izvršena detaljna analiza bilansnih pozicija i analiza izvršenja budžeta po svakoj poziciji.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 5.567.767 KM, što je za 108.233 KM manje u odnosu na rashode odobrene za tekuće izdatke budžetom za 2020. godinu.

Značajni rashodi odnose se na: bruto plaće i naknade (3.938.604 KM), naknade troškova zaposlenih (708.551 KM), unajmljivanje imovine i opreme (343.445 KM) i izdatke za usluge prijevoza i goriva (148.006 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 15/02 i 44/16

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 45/15

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 3.938.604 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 2.364.925 KM, stimulacije 22.878 KM, a porezi i doprinosi 1.550.801 KM. Bruto plaće i naknade su za 45.660 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Razlog za povećanje ovih izdataka je početak primjene Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda¹⁵, kao i veći broj dana provedenih na lokaciji za deminiranje u obavljanju dužnosti na inspektorskim deminerskim poslovima i poslovima deminerskog izviđanja, čime su stečeni uslovi za isplatu dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada¹⁶. Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u BHMAC-u bio je 177.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: BHMAC je u 2021. godini počeo sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda tako da je od januara 119 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda. Od navedenog broja, 114 osoba je pomjereno po osnovu ocjene rada, jedan zaposleni po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a četiri zaposlena su napredovala po oba prethodno navedena osnova.

Prilikom primjene Metodologije, u situacijama u kojima je bilo određenih dilema za postupanje, BHMAC je upućivao zahtjeve prema Ministarstvu finansija i trezora BiH za tumačenje određenih odredbi. Ministarstvo finansija i trezora BiH se očitovalo na podnesene zahtjeve, dajući određene smjernice za postupanje po svakom konkretnom slučaju.

Naime, BHMAC je imao dilemu da li se prilikom internog premještanja/unapređenja ponovo uzima u obzir stečeno više stručno/naučno zvanje te posljedično po tom osnovu treba odrediti prvi viši koeficijent (prvi viši unutrašnji platni razred), iako je ta činjenica uzeta u obzir ranije, na prethodnom radnom mjestu prije unapređenja, kao i dileme oko primjene različitih ocjena tokom kalendarskih godina, te pitanja vezana za situacije kada zaposleni nije ocijenjen za čitavu kalendarsku godinu (zbog porodiljskog bolovanja ili probnog rada). Ministarstvo finansija i trezora BiH se očitovalo navodeći da zaposleni mogu napredovati po jednom osnovu u viši unutrašnji platni razred samo jednom i da po tom osnovu više ne može napredovati, te da se ocijenjene godine uzimaju kalendarski kako dolaze jedna iza druge, počev od 2016. godine, a ne različitim kombinacijama kalendarskih godina kako bi se ispunili uslovi za napredovanje u viši unutrašnji platni razred. Također, navedeno je da u slučaju da je broj ocjene rada zaposlenog za konkretnu kalendarsku godinu manji od broja ocjena rada utvrđenih propisom koji se na njega primjenjuje, takva kalendarska godina se ne tretira kao ocijenjena kalendarska godina.

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 245.539 KM. Značajniji izdaci se odnose na izdatke za gorivo (120.718 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (76.667KM), registraciju motornih vozila (17.548 KM), osiguranje vozila (17.752 KM) i autogume (12.313KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁷ BHMAC-u je dato pravo na korištenje tri službena vozila

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 6/12 i 76/20

¹⁶ Odluke o utvrđivanju dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova radnog mjesta za zaposlene u BHMAC-u (Službeni glasnik BiH, broj 22/09)

¹⁷ Službeni glasnik BiH, br.: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

(dva vozila niže srednje, te jedno vozilo srednje klase) i pravo na raspolaganje specijalizovanim vozilima. Pravilnikom o korištenju specijalizovanih službenih vozila u BHMACH-u¹⁸, na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost, definisano je pravo na raspolaganje 61 specijalizovanim vozilom, te određen raspored vozila po organizacionim jedinicama BHMACH-a uz definisanje broja vozila i vrste specijalizovanog vozila. BHMACH je na 31.12.2021. godine raspolagao sa tri službena vozila i 53 specijalizovana službena vozila.

Internim aktom definisano je pravo korištenja službenih vozila prema klasi vozila, tako da je pravo na korištenje službenih vozila srednje klase odobreno za potrebe rukovodioca institucije 24 časa dnevno, dok pravo na korištenje službenih vozila niže srednje klase imaju pomoćnici direktora, na osnovu pojedinačnih službenih naloga izdanih od strane direktora za svako korištenje radi vršenja poslova i zadataka. Prema važećem internom pravilniku pomoćnici direktora nemaju pravo na korištenje vozila 24 sata dnevno.

Uvidom u putne naloge izdate za korištenje specijalizovanih i službenih vozila u BHMACH-u

Dokumentacija o službenim vozilima nije uredna i ažurna, tako da ne potvrđuje u potpunosti korištenje službenih vozila u poslovne svrhe.

utvrđeni su sljedeći nedostaci: u određenom broju slučajeva putni nalozi za vozila su popunjeni nečitko i nerazumljivo posebno u dijelu prijeđenih kilometara, gdje je više

puta vršeno prepravljavanje podataka; upisana kilometraža o prijeđenim kilometrima za određenu relaciju, gdje je navedeno kretanje vozila samo u jednom pravcu, nije realno iskazana, jer često navedena kilometraža više odgovara udaljenosti navedene relacije u oba pravca; uočene su i određene razlike u iskazanom krajnjem stanju prijeđene kilometraže prethodnog dana i navedenom početnom stanju na kilometar satu narednog dana (razlika početnog i krajnjeg stanja je i do 70 km i evidentirana je u dane između vikenda).

PREPORUKA 3

Potrebno je osigurati da se putni nalozi za vozila popunjavaju u skladu sa važećim internim aktima kao i propisima koji regulišu navedeno područje, a sve u cilju pouzdanog praćenja i kontrole upotrebe vozila institucije.

Nadalje, pravilnicima o načinu korištenja vozila definisano je da se putni nalog izdaje za svaki novi radni zadatak, odnosno za svako korištenje vozila. Uvidom u određeni broj putnih naloga, za uzorkom odabrana vozila, utvrdili smo da se postupa u skladu sa ovim odredbama, tako da se u toku mjeseca za jedno vozilo izdaje značajan broj putnih naloga, što uveliko otežava praćenje i vođenje evidencija o upotrebi vozila u smislu kontrole prijeđenih kilometara i relacija kretanja.

Odlukom o dodjeljivanju broja specijalizovanih vozila¹⁹ pored numeracije definisan je tačan raspored vozila, po tipu, marki i registarskoj oznaci, po organizacionim jedinicama. Međutim, uvidom u evidencije o korištenju vozila u 2021. godini uočena su odstupanja u rasporedu vozila definisanom navedenom Odlukom. Odstupanja se odnose na broj vozila koja se nalaze u određenom sektoru, odnosno regionalnom uredu, te na vrstu/tip vozila. U slučaju iskazanih potreba za obavljanje određenih poslovnih zadataka rješenjem direktora o privremenoj raspodjeli vozila tokom godine vršena je preraspodjela vozila unutar postojećeg voznog parka. Rješenja o raspodjeli se donose na određeni period. Procesom revizije uočeno je da ima odstupanja u periodu privremenog korištenja vozila, odnosno da je rješenjem direktora definisano da se vozilo privremeno raspoređuje u određeni regionalni centar, npr. na mjesec

¹⁸ Akt broj: DPA/01-02-3-2464/14 od 28.5.2015. godine

¹⁹ Akt broj: DPA/03-50-6-802/16 od 15.3.2016. godine

dana, međutim, isto se zadržava i duže od navedenog perioda bez donošenja novog rješenja o rasporedu vozila.

Nadalje, procesom revizije napravili smo uvid u evidenciju parkiranja vozila (koju vode portiri) za određene mjesece i utvrdili da iste nisu ažurne, jer se na istim nalaze i vozila koja su odlukom direktora privremeno raspoređena u drugi regionalni centar, tako da nismo mogli potvrditi tačnost i pouzdanost navedenih evidencija. Također smo uočili da u augustu 2021. godine značajan broj vozila nije bio evidentiran u listi parkiranih vozila iako je internim pravilnikom precizno definisana odredba o parkiranju službenih i službenih specijalizovanih vozila.

PREPORUKA 4

Potrebno je unaprijediti sistem internih kontrola nad upotrebom vozila, sa naglaskom na jasno, transparentno i tačno evidentiranje, odnosno dokumentovanje rasporeda i upotrebe voznog parka institucije.

Otuđenje vozila: Pravilnicima o vozilima precizno je definisano postupanje u vezi s čuvanjem i izdavanjem ključeva i saobraćajnih dozvola (dva ključa i saobraćajna dozvola se prije i nakon upotrebe čuvaju zaključani kod čuvara). Svi zaposleni koji koriste vozilo dužni su nakon svakog završenog radnog zadatka korišteno vozilo parkirati na lokaciji koja je predviđena za tu namjenu i vratiti ključeve na čuvanje. U 2021. godini pomoćnik direktora je 9.9.2021. godine prijavio nestanak službenog vozila marke Škoda Oktavija (2018. godište), a koji je prethodnog dana koristio za službeni put u zemlji (za koji je izdat putni nalog). U trenutku otuđenja vozilo se nalazilo na adresi stanovanja pomoćnika direktora. Policija je izvršila uviđaj i sačinila Zapisnik o istom. Predmetno vozilo je bilo kasko osigurano. Nakon podnošenja zahtjeva za naknadu štete isti je odbijen od strane osiguravajuće kuće, uz obrazloženje da uz ostalu potrebnu dokumentaciju nije priložena i originalna saobraćajna dozvola, odnosno potvrda o registraciji (prema dobijenim informacijama ista je bila u vozilu u momentu otuđenja). Naime, prema pravilima za kasko osiguranje motornih vozila osiguranik gubi prava iz osiguranja ako nakon prijavljene krađe vozila nije u mogućnosti predočiti osiguravaču originalne ključeve, originalnu vlasničku knjižicu i originalnu potvrdu o registraciji. Po navedenom pitanju BHMACH se obratio i Pravobranilaštvu BiH sa zahtjevom za pokretanje parničnog postupka protiv osiguravajućeg društva. Međutim, Pravobranilaštvo BiH je dalo mišljenje usklađeno s obrazloženjem osiguravajuće kuće, tako da je BHMACH uvažavajući njihov stav odustao od podnesenog zahtjeva za pokretanje parničnog postupka, ne želeći stvarati dodatne troškove za budžet BiH.

Vezano za postupanje po ovom pitanju, utvrđivanje postojanja materijalne odgovornosti, BHMACH se obratio Komisiji koja se očitovala i navela da smatra da nije nadležna za rješavanje predmeta u vezi s otuđenjem motornog vozila kao i da je direktor BHMACH-a dužan provesti potrebne mjere i radnje u cilju rješavanja navedene problematike. Potom, BHMACH je uputio dopis Ministarstvu pravde BiH tražeći stručno mišljenje i upute za postupanje u vezi s utvrđivanjem postojanja materijalne odgovornosti imenovanih osoba za štetu nastalu instituciji. Do okončanja završne revizije (maj 2022. godine) nisu bile preduzete dalje aktivnosti po navedenom pitanju.

BHMACH vrši plaćanje usluga (6.015 KM na godišnjem nivou) održavanja softvera GPS praćenja za 53 specijalizovana službena vozila. Ukradeno vozilo nije posjedovalo navedeni uređaj budući da isto nije specijalizovano službeno vozilo.

PREPORUKA 5

Potrebno je da BHMACH osigura dosljednu primjenu važećih internih akata i drugih propisa koji regulišu način korištenja vozila i pitanja materijalne odgovornosti.

U 2022. godini BHMAC je pokrenuo aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o načinu korištenja specijalizovanih službenih vozila. Ističemo da je definisana obaveza Odsjeka za logističke poslove da za popravke vozila koje iznose više od 2.000 KM, prije traženja predračuna za popravak vozila, pribavi stručno mišljenje o isplativosti popravke od servisa za vozila s kojim BHMAC ima zaključen ugovor, upitna jer svrha navedenog postupanja nije potpuno jasna, s obzirom na to da stručno mišljenje daje serviser koji i servisira vozila BHMAC-a.

5.1.3. Unajmljivanje imovine i opreme

Ukupni izdaci za unajmljivanje imovine i opreme u 2021. godini iznose 320.799 KM i isti se odnose na plaćanje zakupa poslovnih prostora za smještaj organizacionih jedinica BHMAC-a i skladišnih prostora. Zaključeno je ukupno 11 ugovora o zakupu. Ugovori se zaključuju na period od godinu. Vrijednosno značajniji ugovori zaključeni su za zakup poslovnog prostora za smještaj ureda direktora i dvije organizacione jedinice – dva sektora u Sarajevu za čiji smještaj je zakupljen prostor od 1.068 m² po cijeni od 11.739 KM (11 KM po m²) i zakup poslovnog prostora za smještaj Ureda BHMAC Sarajevo za koji se plaća 4.586 KM, a zakupljen je prostor od 413 m² (11 KM po m²). U cijenu zakupa nisu uključeni režijski troškovi. *Analizirajući troškove zakupa, pritom uzimajući u obzir činjenicu da u bliskoj budućnosti nije izvjesno da će institucija riješiti pitanje trajnog smještaja, kako sjedišta institucije tako i regionalnih centara, smatramo da je potrebno razmotriti mogućnost zaključivanja ugovora na duži vremenski period, a sve u cilju smanjenja mogućnosti eventualnog uslovljavanja zakupodavca prilikom potpisivanja ugovora. Napominjemo da je u tom slučaju zaključenim ugovorom potrebno precizno definisati otkazni rok i zakupodavca i zakupca. Procesom revizije možemo konstatovati da je, prilikom zaključenja ugovora za zakup prostora za 2022. godinu povećana cijena za tri prostora u odnosu na prethodne godine ugovorenu cijenu zakupa.*

5.2. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 458.860 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 929.675 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (458.860 KM), obaveze prema zaposlenima (394.087 KM) i obaveze prema dobavljačima (73.767 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.2.1. Popis sredstava i obaveza

BHMAC je izvršio popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Imenovane komisije izvršile su popis stalnih sredstava po regionalnim centrima i sačinile pojedinačne izvještaje o stanju sredstava po popisu na 31.12.2021. godine. Centralna popisna komisija je na osnovu dostavljenih izvještaja, a u skladu sa Odlukom o formiranju Centralne popisne komisije za 2021. godinu, sačinila izvještaj o izvršenom popisu imovine, potraživanja i obaveza na 31.12.2021. godine²⁰ i 14.01.2022. godine dostavila rukovodstvu na usvajanje. U izvještaju su generisani samo podaci

²⁰ Akt broj: DPA/03-16-10-1462/21 od 14.1.2022. godine

o naturalnom popisu stalnih sredstava. Navedeni izvještaj rukovodstvo je usvojilo 24.01.2022. godine. Odlukom o formiranju Centralne popisne komisije nerealno je definisan rok za okončanje aktivnosti za popis potraživanja i obaveza, s obzirom na to da je definisan prije roka za zatvaranje perioda za unos obaveza.

Po sačinjenom izvještaju, Komisija za popis potraživanja i obaveza²¹, koji je sačinjen 09.02.2022. godine i u kome su date konstatacije o stanju stalnih sredstava, potraživanja i obaveza na 31.12.2021. godine, Centralna popisna komisija je, po zatvaranju perioda, sačinila drugi, konsolidovani Izvještaj²² u kojem je data konstatacija o stanju stalnih sredstava, potraživanja i obaveza na 31.12.2021. godine. Rukovodstvo je razmatralo i 23.02.2022. godine usvojilo i ovaj Izvještaj.

PREPORUKA 6

Potrebno je osigurati da definisani rokovi za izvršenje popisa prate hronologiju događaja unosa obaveza u module pomoćnih evidencija Informatičnog sistema finansijskog upravljanja.

Uvidom u dostavljene izvještaje popisnih komisija i prateću dokumentaciju možemo konstatovati da je obračun amortizacije izvršen pojedinačno po svakom stalnom sredstvu, da je izvršen popis tuđih sredstava koja su na korištenju u BHMACH-u, kao i popis sredstava datih na korištenje drugim institucijama (devet kontejnera koji su dati na privremeno korištenje Republičkoj upravi Civilne zaštite RS za potrebe aktivnosti na prevenciji i suzbijanju pandemije koronavirusa). U poslovne knjige BHMACH-a evidentirana su sredstva dobijena donacijama. Međutim, analizirajući sačinjene izvještaje uočeno je da je popisom sredstava komisija utvrdila manjak dva osnovna sredstva (automobil i radiostanica lokacija) na lokaciji Sarajevo, a da nije konstatovala vrijednost utvrđenog manjka, dala mišljenje o utvrđenim manjkovima, definisala uzroke njihovog nastajanja, dala prijedloge u pogledu načina knjiženja, odnosno načina likvidacije, s obzirom na to da uvidom u evidencije o osnovnim sredstvima predmetna sredstva nisu u potpunosti amortizovana.

PREPORUKA 7

Potrebno je osigurati da Izvještaj o izvršenom popisu bude sveobuhvatan i da pruži potpunu informaciju o stvarnom stanju sredstava, navodeći razloge iskazanog manjka kao i prijedloge i mjere koje treba preduzeti radi otklanjanja utvrđenih nedostataka u materijalno-finansijskom poslovanju.

Analizirajući raspoloživu dokumentaciju u vezi s utvrđenim manjkom stalnih sredstava može se konstatovati da je navedeno da su predmetna sredstva ukradena, i zbog te činjenice ista su u oktobru 2021. godine evidentirana u modulu osnovnih sredstava na poziciji sredstva van upotrebe. Ukupna nabavna vrijednost otuđenih sredstava je 39.855 KM (automobil Škoda Oktavija – 39.681 KM i radiostanica 175 KM), s tim da otuđeni automobil nije amortizovan u cijelosti i na dan otpisa sadašnja vrijednost mu je bila 23.313 KM. I pored činjenice da nisu u potpunosti okončane aktivnosti na utvrđivanju odgovornosti radnika za utvrđene manjkove, BHMACH je usvajanjem izvještaja o popisu, odnosno na osnovu Odluke o usvajanju Izvještaja Centralne popisne komisije za poslovnu 2021. godinu o izvršenom naturalnom popisu imovine sa 31.12.2021. godine, predmetna sredstva otpisao na teret institucije.

²¹ Formirana Odlukom, broj DPA/03-16-10-1462/21 od 9.12.2020. godine

²² Izvještaj o izvršenom popisu imovine potraživanja i obaveza na 31.12.2021. godine, broj: DPA/03-16-10-1462/21 od 14.02.2022. godine

6. ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH OSOBA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu BHMACH-u je odobreno 183 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, BHAMAC je imao 177 zaposlenih, od čega je 170 osoba zaposleno na neodređeno, a sedam na određeno vrijeme²³. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u BHMACH-u sistematizovano je ukupno 185 radnih mjesta.

Analizirajući dinamiku kretanja zaposlenih tokom godine može se konstatovati da su u 2021. godini po osnovu provedenog javnog oglasa, a uz prethodno dobijenu saglasnost Vijeća ministara BiH, četiri osobe zasnovale radni odnos u BHMACH-u na neodređeno vrijeme. Tačnije, izvršen je prijem dva zaposlenika (koji su prethodno u BHMACH bili angažovani putem ugovora o radu na određeno vrijeme) i dva državna službenika, od kojih je jedan bio stalno zaposlen u BHMACH-u, ali na nižoj poziciji - viši samostalni referent za planiranje.

Također, dva zaposlena su interno premještena u instituciji. Po provedenom internom oglasu jedan državni službenik je sa pozicije stručnog saradnika (za kontrolu kvaliteta/inspektor) postavljen na višu poziciju (viši stručni saradnik za planiranje), dok je jedan zaposlenik interno premješten sa jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto koja pripadaju istom nivou i istom platnom razredu.

Za četiri zaposlena je prestao radni odnos, od čega je jedan službenik stekao uslove za starosnu penziju, a za tri službenika radni odnos je prestao sporazumno.

Putem ugovora o djelu u toku godine BHMACH je angažovao, odnosno platio usluge generalnog izviđanja za 16 osoba. Izdaci za izvršene usluge iznose 3.895 KM (neto).

BHMACH je izvršio ocjenjivanje državnih službenika, te je izvještaj o istom prosljeđen Agenciji za državnu službu BiH. Također, BHMACH je izvršio i ocjenjivanje zaposlenika.

Prijem zaposlenih na određeno vrijeme:

Postupcima revizije utvrđeno je da je u BHMACH-u tokom 2021. godine bilo angažovano 11 osoba putem ugovora o radu na određeno vrijeme, od čega je jedna osoba angažovana za obavljanje poslova državnog službenika, a 10 osoba je na određeno vrijeme obavljalo poslove zaposlenika. Osoba koja je obavljala poslove državnog službenika angažovana je, uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH, na period do devet mjeseci. Od ukupnog broja angažovanih osoba za obavljanje poslova zaposlenika, za njih pet angažman je trajao do tri mjeseca, dok su ostale osobe angažovane duže od tri mjeseca, uz prekide između ugovora od pet i više dana, ali bez raspisivanja javnog oglasa. Zakonom o radu institucija BiH definisano je da poslodavac može, bez provođenja konkursne procedure, izvršiti prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas. Međutim, smatramo da je kontinuirana primjena navedene odredbe tokom perioda u suprotnosti sa zakonom propisanim situacijama u kojima je dozvoljeno izvršiti prijem zaposlenog bez javnog oglasa, a takvim postupanjem se ostavlja mogućnost i za netransparentno zapošljavanje.

BHMACH navedenu situaciju obrazlaže na način da su radna mjesta upražnjena zbog odlaska zaposlenih u penziju, zbog dužeg odsustva zaposlenih zbog bolovanja, ili zbog nepopunjenosti

²³ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja

sistematizovanih radnih mjesta duži vremenski period (koja su odobrena budžetom), a da se očekuje povećan obim poslova u narednom periodu te je funkcionisanje poslova otežano i usporeno.

BHMAC je, odnosno Komisija za deminiranje, uz pribavljena mišljenja nadležnih institucija 20.9.2021. godine, uputio zahtjev za davanje saglasnosti Vijeću ministara BiH za popunu upražnjenih deset radnih mjesta (ista obuhvataju i radna mjesta na kojima je vršen angažman na određeno vrijeme). Do momenta obavljanja završne revizije (maj 2022. godine) saglasnost za raspisivanje javnog oglasa nije dobijena.

PREPORUKA 8

BHMAC je dužan angažman zaposlenika putem ugovora o radu na određeno vrijeme provoditi u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH rukovodeći se principima zakonitosti i transparentnosti.

7. JAVNE NABAVKE

BHMAC je za 2021. godinu, u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju, donosio privremene planove javnih nabavki po kvartalima, koji su tokom perioda mijenjani i dopunjavani shodno potrebama. Za svaki postupak javne nabavke, odlukom direktora, formirana je komisija koja provodi postupak javne nabavke.

Prema prezentovanim podacima²⁴, BHMAC je u 2021. godini proveo 37 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti 168.157 KM bez PDV-a. Od navedenog broja, provedeno je osam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 115.253 KM, osam postupaka u skladu s Aneksom II, dio B čija je ukupna vrijednosti od 21.228 KM te 21 direktni postupak u vrijednosti od 31.676 KM bez PDV-a.

Uvidom u izvještaj iz sistema e-nabavki i predloženih internih evidencija o provedenim postupcima mogu se konstatovati određena odstupanja kako u iskazanoj vrijednosti, tako i u broju provedenih postupaka. Razlog odstupanja je u činjenici da su svi pojedinačni iznosi za neprioritetne usluge uneseni u sistem, ali u januaru nije izvršeno kreiranje godišnjeg obavještenja o dodjeli ugovora, odnosno isto nije potvrđeno, tako da je u sistemu e-nabavki registrovano ukupno pet provedenih prioritetnih usluga, a iskazano vrijednosno stanje istih je 0 KM.

PREPORUKA 9

BHMAC treba sa dužnom pažnjom da pristupi unosu podataka u e-sistem i da blagovremeno vrši evidentiranje svih zaključenih ugovora/okvirnih sporazuma, kako bi konačno kreirani izvještaji iz sistema e-nabavki pružali potpune i vjerodostojne podatke.

Na osnovu pregledanog uzorka provedenih postupaka, odnosno zaključenih ugovora vezanih za nabavku goriva (84.604 KM), nabavku usluga osiguranja zaposlenih (49.977 KM), usluga osiguranja vozila (17.695 KM) te nabavku usluga rezervnih dijelova za vozila za lokaciju Sarajevo (postupak poništen), nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

²⁴ Izvještaj o ukupnom broju postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora/okvirnih sporazuma po vrsti postupka i predmetu nabavke.

Radna grupa je okončala aktivnosti na izradi Nacrta pravilnika o javnim nabavkama kojim su propisane procedure u primjeni i provođenju postupaka javnih nabavki, međutim, isti još uvijek nije usvojen.

8. OSTALO

8.1. Komisija za deminiranje

Zakonom o deminiranju u BiH definisano je da Vijeće ministara BiH, u svrhu izvršenja dugoročnog zadatka deminiranja u BiH, osniva i utvrđuje djelokrug rada i način finansiranja Komisije kao centralnog tijela za poslove deminiranja. Odlukom o osnivanju Komisije za deminiranje²⁵ utvrđene su odgovornosti Komisije, djelokrug rada i način finansiranja. Definirano je da je Komisija u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH i da za svoj rad odgovara ministru civilnih poslova. Članove Komisije imenuje Vijeće ministara BiH na period od dvije godine. Posljednji saziv Komisije imenovan je 30.4.2020. godine²⁶. Rad Komisije finansira se iz sredstava koja su odobrena u okviru budžeta Ministarstva civilnih poslova BiH. Komisija je zadužena da izvršava sljedeće zadatke: predstavlja BiH na svim konferencijama, domaćim i međunarodnim, koje se odnose na realizaciju obaveza BiH na implementaciji konvencija iz oblasti protivminskog djelovanja, vrši nadzor nad radom BHMAC-a uključujući održavanje centralne baze podataka, svih srodnih baza podataka i kapaciteta za izradu mapa, a koji se pobliže uređuje Poslovníkom o radu Komisije, usmjerava vladama entiteta resurse koje donatori stave na raspolaganje, odobrava Standarde za uklanjanje mina i neeksploziranih ubojnih sredstava u BiH, na prijedlog direktora, odobrava interne propise BHMAC-a, podnosi izvještaje Vijeću ministara BiH i ministru civilnih poslova i redovno izvještava Odbor donatora o aktivnostima Komisije, kao i o napretku operacija deminiranja, saglasno izvještajima koje dostavi BHMAC i druge poslove koji su definisani Odlukom o osnivanju.

Sagledavajući cjelokupan sistem rada Komisije može se zaključiti da nije precizno definisan odnos između Komisije i BHMAC-a, kao ni odnos između Komisije i Ministarstva civilnih poslova BiH. Pravilnikom o radu Komisije²⁷ definisane su opće odredbe, zadaci Komisije, konstituiranje Komisije, obaveze predsjedavajućeg Komisije, unutrašnja organizacija i način rada, a da nije definisana metodologija na koji način će se nadzirati rad BHMAC-a. S obzirom na to da Komisija vrši nadzor nad radom BHMAC-a i da je u skladu sa propisima nadležna za davanje saglasnosti na akte koje sačinjava BHMAC, te odobrava interne propise BHMAC-a, procesom revizije uočeno je da Komisija nije osigurala da se efikasno i blagovremeno provode sve aktivnosti iz nadležnosti BHMAC-a.

Iz svega navedenog se može zaključiti da je usmjeravanje rada i realizacija definisanih zadataka BHMAC-a u značajnoj mjeri određena aktivnostima Komisije, kao što je i sama realizacija aktivnosti iz Strategije protivminskog djelovanja BiH 2018-2025²⁸. Imajući u vidu značaj uspostavljanja efikasnog sistema deminiranja Ured za reviziju institucija BiH je 2016. godine obavio reviziju učinka i sačinio izvještaj na temu „Efikasnost sistema deminiranja u Bosni i Hercegovini“ (www.revizija.gov.ba).

Napominjemo da je mandat imenovane Komisije istekao u aprilu 2022. godine i da je ista prestala sa radom, a u vrijeme obavljanja završne revizije (27.5.2022. godine) nije izvršeno imenovanje novih članova Komisije.

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 29/20

²⁶ Akt broj: 01-50-1-2582-40/15

²⁷ Akt broj: 14-02-2-1438-2-KM/13 od 7.6.2013. godine

²⁸ Službenom glasniku BiH, broj: 70/19

9. KOMENTARI

BHMAC je u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima je navedeno da su isti više tehničke prirode i tražena je tehnička korekcija dijela teksta u tački 4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti koja je prihvaćena. Komentar dat na tačku 6. Zapošljavanje i status angažovanih osoba Nacrta izvještaja, u kome je tražena korekcija sadržaja nalaza, nismo u mogućnosti prihvatiti s obzirom na to da smo na osnovu utvrđenih činjenica nedvosmisleno iznijeli zaključak koji smo naveli u Nacrtu izvještaja. Izuzev navedene tehničke korekcije, Izvještaj nije mijenjan u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u BHMAC-u za 2021. godinu obavili su: Nataša Pavlović - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Ivana Jurčević - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Azra Husić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nataša Pavlović, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Centar za uklanjanje mina u BiH BHMAC

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procent (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	5.676.000	0	5.676.000	5.567.767	98
Bruto plaće i naknade	4.015.000	-62.000	3.953.000	3.938.604	100
Naknade troškova zaposlenih	646.000	65.000	711.000	708.551	100
Putni troškovi	20.000	9.000	29.000	25.124	87
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	65.000	0	65.000	55.867	86
Izdaci za energiju i komunalne usluge	98.000	0	98.000	80.019	82
Nabavka materijala	76.000	-23.000	53.000	48.153	91
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	139.000	15.000	154.000	148.006	96
Unajmljivanje imovine i opreme	347.000	0	347.000	343.445	99
Izdaci za tekuće održavanje	154.000	-26.000	128.000	105.020	82
Izdaci za osiguranje	48.000	0	48.000	43.672	91
Ugovorene i druge posebne usluge	68.000	22.000	90.000	71.306	79
2. Kapitalni izdaci	10.000	0	10.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	10.000	0	10.000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	5.686.000	0	5.686.000	5.567.767	98
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	5.686.000	0	5.686.000	5.567.767	98

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 2.3.2022. godine.

Direktor:
Saša Obradović

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Centar za uklanjanje mina u BiH BHMAC

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procent (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	0	225	0
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	0	225	0
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	458.860	647.358	71
Stalna sredstva	5.484.264	5.704.964	96
Ispravka vrijednosti	5.025.404	5.057.606	99
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	458.860	647.358	71
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	458.860	647.583	71
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	470.816	482.312	98
Kratkoročne tekuće obaveze	76.729	95.443	80
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	394.087	386.869	102
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	458.860	647.358	71
Izvori sredstava	458.860	647.358	71
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	929.676	1.129.670	82

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 2.3.2022. godine.

Direktor:
Saša Obradović

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini** (u daljem tekstu: BHMAC) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Arhiva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 06.04.2022. g.

Direktor

Saša Obradović
